

Notities (korte presentatie)

1) 'Vertil je niet!'

2) Spier- en skeletaandoeningen (SSA's) zijn voor de EU een prioriteit. Volgens de doelstellingen van de Lissabon-strategie moet in 2010 niet alleen de arbeidsparticipatie 70% bedragen, maar moeten er ook meer en betere banen in Europa worden geschapen. Het tegengaan van fysieke overbelasting -- die leidt tot spier- en skeletaandoeningen en het grootste arbeidsgerelateerde gezondheidsprobleem in Europa is -- zal ertoe bijdragen dat dit doel wordt bereikt. De communautaire strategie inzake veiligheid en gezondheid op het werk noemt SSA's eveneens als prioriteit.

Uit statistische gegevens van de Europese Stichting tot Verbetering van de Levens- en Arbeidsomstandigheden (vierde Europese enquête naar de arbeidsomstandigheden, 2005) blijkt dat bijna 24% van de werknemers in de EU-25 rugpijn heeft en dat 22% klaagt over spierpijnen. Dit komt vaker voor in de nieuwe lidstaten: 39%, respectievelijk 36%. Ten minste *een kwart* van de tijd maakt ongeveer 62% van de werknemers dezelfde hand- en armbewegingen, werkt 46% in een pijnlijke of vermoeiende houding en draagt of verplaatst 35% zware lasten.

3) Arbeidsgerelateerde SSA's tasten de lichaamsstructuur aan - spieren, gewrichten, pezen, gewrichtsbanden en zenuwen - of hinderen de plaatselijke doorbloeding. De oorzaak of verslechtering is voornamelijk te wijten aan de wijze waarop werk wordt verricht en de effecten van de directe werkomgeving.

De aandoeningen doen zich vooral voor in rug, nek, schouders, armen en handen, maar kunnen ook benen en voeten betreffen. Sommige SSA's, zoals het carpale tunnelsyndroom in de pols, hebben een naam gekregen wegens de duidelijk vastgestelde symptomen. Andere SSA's zijn minder specifiek omdat de betrokkene pijn of ongemak voelt zonder dat er een duidelijke stoornis kan worden aangetoond.

De meeste arbeidsgerelateerde SSA's ontstaan geleidelijk aan omdat de betrokkene herhaaldelijk over een lange periode blootstaat aan min of meer intensieve belasting. SSA's kunnen echter ook acute trauma's zijn als gevolg van een ongeval, zoals botbreuken.

Risicofactoren kunnen zich afzonderlijk voordoen, maar het risico op een aandoening wordt groter als er sprake is van een combinatie van factoren. De factoren kunnen in drie groepen worden gesplitst: fysieke, organisatorische en psychosociale, en persoonlijke/individuele factoren.

Voorbeelden:

- fysieke factoren – uitoefening van kracht, repetitieve bewegingen, trillingen en ongemakkelijke lichaamshoudingen;
- organisatorische factoren – weinig zeggenschap over werkzaamheden/weinig voldoening, repetitief werk in een hoog tempo;
- individuele factoren – medisch verleden, fysieke gesteldheid, leeftijd.

4) 'Vertil je niet!' is de campagne 2007 van het Europees Agentschap voor Veiligheid en Gezondheid op het Werk om fysieke overbelasting op de werkvloer tegen te gaan. De campagne wordt gesteund door het Duitse en Portugese voorzitterschap in 2007, het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Europee sociale partners.

'Vertil je niet!' vindt haar hoogtepunt in de Europese Week voor veiligheid en gezondheid op het werk van 22 tot en met 26 oktober 2007.

Sinds het jaar 2000 worden er ieder jaar Europese campagnes gevoerd met een reeks evenementen ten behoeve van meer veiligheid en gezondheid op de werkvloer. Deze campagne heeft vijf strategische doelen: bewustmaking, informatieverstrekking, ontwikkeling van en verlening van toegang tot bronnen, aanmoediging van activiteiten die een impact op de werkvloer hebben en ten slotte het vaststellen en erkennen van goede praktijken. SSA's waren al onderwerp van de eerste Europese campagne in 2000, 'Zet je schrap tegen fysieke overbelasting'.

5) 'Vertil je niet!' wil een geïntegreerde aanpak van fysieke overbelasting, dat wil zeggen zowel preventie van spier- en skeletaandoeningen, als behoud van mensen met SSA's voor het werk. De campagne legt de nadruk op het concept van "lastenbeheersing", waaronder zowel de totale fysieke belasting als de te hanteren last zelf wordt verstaan. Stress, werken in de kou, het werktempo en dergelijke kunnen allemaal bijdragen tot fysieke belasting. Daarom is het belangrijk alle risico's van fysieke overbelasting te beoordelen en deze grondig aan te pakken.

De Europese campagne streeft er ook naar werknemers die al onder SSA's gebukt gaan, voor hun werk te behouden, hen te revalideren en hen naar hun werk te laten terugkeren. Bijzonder belangrijk is de sociale en organisatorische ondersteuning die werknemers in staat moeten stellen naar hun werk terug te keren en hen te helpen wanneer zij aan een spier- en skeletaandoening lijden.

6) Wij zijn allemaal verantwoordelijk voor het tegengaan van fysieke overbelasting: werkgevers, werknemers en hun veiligheidsvertegenwoordigers, de overheid, veiligheids- en gezondheidsinstanties en de beleidsmakers.

Werkgevers zijn wettelijk verplicht om de risico's op de werkplek in kaart te brengen en de veiligheid en gezondheid van werknemers te waarborgen. Maar zij moeten meer doen dan enkel aan hun wettelijke verplichtingen voldoen. Zij moeten zelf het goede voorbeeld geven en tonen dat zij zich werkelijk inzetten voor veiligheid en gezondheid. Dat is in het belang van de werkgevers zelf: een goed veiligheidsbeheer is goed voor het bedrijf en een teken van een efficiënte organisatie.

Veiligheid is niet alleen de taak van de werkgever – werknemers moeten ook samenwerken met hun baas om zichzelf en hun collega's te beschermen. De betrokkenheid van de werknemer is van wezenlijk belang om de gevaren op de werkvloer tegen te gaan – zij kennen hun eigen werkomgeving beter dan wie ook. Zij moeten informatie en scholing op het gebied van SSA's krijgen, zodat zij weten hoe zij specifieke gevaren en risico's kunnen vermijden.

Veiligheidsvertegenwoordigers, de overheid, gezondheids- en veiligheidsinstellingen en beleidsmakers spelen allemaal een belangrijke rol.

7) Lees meer over de campagne 'Vertil je niet!' op de website van het Europees Agentschap: <http://ew2007.osha.europa.eu>, en meer over SSA's: <http://osha.europa.eu/msds>